

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Thököly-
uteza 1. szám. Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.Felelős szerkesztő: **KOMÁROMY ISTVÁN.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Thököly-uteza
1. sz. alatt a könyvnyomdában.
Ide intézendők a kiadóhivatalt
illető előfizetés, hirdetésny,
nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata 15 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 50 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Gyümölcsstermesztésünk érdekében.

A gyümölcsstermelés és kertészet igen fontos ágai a mezőgazdaságnak; s így hazánknak, mint első sorban mezőgazdasági államnak fő jövedelmi forrását kell, hogy képezze.

Hogy a gyümölcs nagy jövedelmi forrás, az bizonyításra nem szorul.

Kecskemét milliőkat vesz be évente a gyümölcsből, mi pedig itt Rimaszombatban drága pénzen fizetjük a rossz, selejtes stririai almát. — Egy-egy darab almáért Bécsben, Párisban 1—2 koronát lehet kapni. S bár leggazdaságosabb az elálló téli gyümölcs termelése, újabban különösen a hajtás kezd jelentőségben emelkedni, melynek célja az ugynevezett primeurök előállítására.

A gyümölcsstermelés terjesztésére különösen faiskolák létesítése által lehet hatni. — Nálunk e tekintetben nincs hiány, a kurincei, putnoki nagy faiskolák talán magukban is képesek a kivánalmaknak megfelelni s ezeken felül szorgalmas tanítóink nem egy községben szép faiskolát létesítettek eddig is. — Fa tehát volna, mert hisz régen is híres gyümölcsstermő hely volt a vármegye területe.

A cél az legyen, hogy a régi fenntartása és ápolása mellett a mai követelményeknek megfelelően alakítsuk át ez irányú gazdaságunkat.

Ma a gyümölcsstermelés terén a nagybani termelés képezi a kor követelményét; kevés fának nagy tömegben való s egyenlősített előállítása.

A gyümölcsstermelés emelésének egyik fontos feltétele továbbá az olcsó és gyors szállítás. Így külön, megfelelő berendezésű kocsik a gyümölcs szállítására.

Hogy mily óriási jövedelmet lehet az okos gyümölcsstermeléssel s kertészettel elérni, elég tán ha felemlitem Szciziliát, hol a narancs valóságos arany almává vált s hol minden öntözhető területet narancstermelésre fordítanak s így hektáronként 3600 lira tiszta jövedelmet érnek el.

TÁRCZA.

Lőrincz Erzsia lakodalma.

Irta: **KOMÁROMY ISTVÁN**

Az 1800 as évek elejéről szól e rege. A jó déteriek talán nem is tudnak semmit e híres lakodalomról, amelyen egy szerelmében csalódott barkó legény vérével festették pirosra a feketeszemű szép barna leány, Lőrincz Erzsia gyöngyvirágos menyasszonyi koszoruját.

En is csak a dajkamesékből ismerem a gyászos történetet, mely egy félszázadig tartotta ijedelemben a Ragács-alji barkóvilág 11 faluját és annak férjhezmenendő szépeit.

Meglehet, hogy igaz sem volt, csak e mesékben gazdag vidék babonás öregasszonyai találták ki, kiknek átkozott szellemök még ma is Lucza-napkor a Ragács-terő kiégett kráter ormairól seprőn lovagol le a tokaji nagy hegy kupolájára és csak Szent-Mihály-napkor reptül vissza elorsvasztva lehelletével azon vidék minden fűszálát, melyen átkozott utja keresztül szeli a vénasszonyok nyarának szürkülő hűvös levegőjét.

Ugy mondja a rege: hogy Détért falujában élt a legmódosabb gazda, Lőrincz István. Nem volt már fiatal ember. Erősen öszebcsavarodtak hajfűrtjei, melyet gondosan erszített vállára gyöngygyel kivert kontyos féstje. Jó hatvanas volt az öreg Estván gazda, de sugár, száraz szálal ember volt, kit nem tört meg a 20 éves biráskodás, sem pedig az eke szarva. Öt gyermeknek

Mily különbség e mellett a mi hektáronkénti 10 métermázsza buzatermelésünk 140 kor. bruttó s 50—60 korona tiszta jövedelmével.

Köln mellett a zöldségtermelésre fordított területért 250—300 márka haszonbért fizetnek, mire nálunk is van példa, mert hisz Rimaszombatban is körülbelül 100 koronát fizet a bolgár a zöldségtermelő terület hektárjáért s még így is jól megél családotól 2 vagy 3 hektár föld bérletéből.

A torma Kassa vidékén holdanként 400 koronát jövedelmez, a vöröshagyma bármely alkalmas területen 313 koronát s a káposzta 163 koronát.

Kaliforniában, hol újabban a gyümölcsstermelést nagyon felkarolták, egy 20 hektárnyi kert 100000 márkát érő termést adott.

Nálunk is tudunk esetet, hol olyan terület, mely gabona termelés mellett 2000 koronát hozott, gyümölcsstermelés mellett 12000 et hoz.

Egy nagybirtokos gyümölcsstermeléssel oly kopár területet, melyen előbb 30 disznó nem élt volna meg, 300 embernek tudott jövedelmező munkát s kenyeret adni s magának is még mindig igen nagy jövedelme maradt.

És itt értem oda, hogy a gyümölcsstermelés költségekkal jár.

Már első költség maga az ültetés, majd a gyümölcsfa folytonos ápolása, s végül a kész gyümölcs gondos kezelése.

És nálunk ezt nem akarják belátni.

Ha a gyümölcsfa meg van, akkor várják, hogy teremjen magától.

Pedig a gyümölcsfát ápolni kell s főleg ma, mikor a gazda segítő társai, a madarak pusztulni kezdenek, évente sok fáradságba kerül a hernyó s hernyó-fészkek irtása is.

Azaz, hogy csak kerülne, mert a tény az, hogy ezzel nem törődik senki, de aztán gyümölcsöt se szed senki, pedig a kártékony hernyók, valamint a vértetű s a darazsak irtásáról törvény rendelkezik.

A törvény azonban marad csak írott malaszt,

volt atyja, kik közül három fia, — már mind házas — és két leány, kik közül az idősebb a Habodász-hadban férjnél, a fiatalabb Erzsia pedig még hajdon odahaza

Gyönyörű szép barna leány a 18 éves Erzsia. Hiresek a barkó lányok arról, hogy szépei többnyire barnák, csak elvétve akad egy kékszemű szőke szép leány.

Termésében édes apjára, arcában pedig édes anyjára huzott. Karesu volt, mint a nádszál, melyet könnyedén hajlított a gyenge tavaszi szellő. Arcza pedig olyan volt, mint a piros alma, melynek himporát még nem érintette legény csókja. Olyan módos, olyan takaros volt, hogy midőn ünnepnapon barátnéival a gesztetei templomba igyekezett, mindenkinek rajta akadt meg a szeme s a földesur fia, a Somoskeőy urfi is ellovagolt mellette és ostromolta szívét. De bizony ő nem hajlott, mert magafajtájához huzta a szive. Tiszta volt a lelke is, mint az a fehér patyolat kendő, melybe aranycsattos imádságos szent könyvét takarta; ártatlan és alázatos volt tekintete és édes volt szava, akárcsak a tisztelendő úr. Nem is lehetett más, mert sohasem mulasztotta el sem a tanítást, sem az olvasót. Áhítattal térdelt minden szombaton estefelé a falu végén lévő Szűz-Mária képe előtt az olvasó anyókákkal és leányokkal s ez őrizte meg ártatlan lelkét a bűnöktől.

De hát neki is vétkezni kellett egyszer. Egy szép nyári napon szénatakaráskor dobbant meg a szive, midőn a szomszédos telkes gazda Borbás János — Ferkó fiával összeakadt a gereblyéjük.

A hancsik volt az oka, hogy összekerültek és a szerelem vesztette őket össze, hogy kié a hancsikor heverő szénarend. A legény erősebb és ügyesebb volt s

hogy az végrehajtsák, azzal Pató Pál ur nem törődik.

Legújabban az 1894. évi XII. t.-cz. alapján elrendelte a földmivélségügyi miniszter, hogy az összes gyümölcsfatermesztők minden év november végéig a hernyó-fészkek leszedésére, a lepke-tojások és vértetű, valamint a darázs-fészkek téli irtására szigorúan felhívandók, az irtás módjairól kiadott utmutatások értelmében kitanítandók és figyelmeztetendők arra, hogy a ki az irtást márczius hó utolsó napjáig elmulasztja, annál az irtást az illetékes községi előljáróság nemcsak a mulasztó fél költségén fogja végeztetni, hanem a mulasztó kihágást is követ el, mely 100 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetendő; elrendelte továbbá, hogy a gyümölcsfatermesztők s általában a községbeli birtokosság a hernyó-fészkek leszedésére, a lepke-tojások és vértetű, valamint a darazsak irtására minden év február hó végén okvetlenül felhívandók, egyrészt, hogy a községi előljáróság a mulasztókat vagy az irtást nem kifogástalanul végző gyümölcsstermesztőket még idejekorán figyelmeztessék, másrészt, hogy a befejezett irtást a törvény értelmében ellenőrizzék.

E rendelet értelmében köteles minden egyes községi előljáróság április hó első felében felelősség terhe mellett az arra alkalmas községi hiteles személy útján feltétlen meggyőződést szerezni, hogy vajjon az irtás valóban megtörtént-e?

Az irtás ellenőrzéséről köteles minden községi előljáróság a járási főszolgabíróat április hó 15-ig értesíteni.

Mivel pedig számos jel arra mutat, hogy ez év tavaszán, a kártékony hernyók — különösen a sárga farku pillangó nagy mennyiségben fognak mutatkozni, a hernyó-fészkek leszedése s a mennyiben a gyűrűs pille tojásai kicsinyességük miatt a rendes hernyó-fészkek szedésekor az irtást kikerülik, azoknak április első felében való irtása fontos köz- és magánérdek.

A hernyóirtás ellenőrzése tekintetében kötelesek a csendőrség járőrei is szolgálattételük alkalmával a hernyóirtás kellő foganatosítását ellen-

addig rángatta a rendet a hancsikról, hogy gereblyéje beleakadt az Erzsia gereblye-villájába s ezzel a leányt is átrántotta a határon . . .

— Enyém vagy édes rózsám! — kiáltott a legény s egy édes öleléssel karjaiba kapta és édes csókot nyomott piros két orozájára s ezzel bevette a legszebb barkó leány könnyen gyulladó szívét.

Ezzel megtörtént közöttük és örökre a szerelmi egyezés.

Különös ez nekünk, kik évekig udvarolgtunk és hagyjuk a kaczer lányok által magunkat bolondítani. Szinte nevetséges és hihetetlen, mikor bálakat és zsurokat rendeznek csak azért, hogy egy párt összebemoránjanak a fényesen világított és pazarul díszített termekben.

Ez olyan erőltetett szerelem. Az igazi szerelem a pór viskójában és a pázsitos kaszálón, a nehéz munka mellett születik.

A Ferkó gyerek is, ki nem volt utolsó legény a faluban, már régen érezte a szerelmet, de a pór népnél megszokott némely ártatlan és ügyetlen kifejezésekkel adta csak annak jelét. Midőn azonban az alkalmas pillanat kínálkozott, barkó szokás szerint hirtelen elárulta és jobban győzött, mint a mindig tükör előtt álló cizomás gavallér.

A nemes Borbás hadból származó deli szép legény bátor fellépésével így hódította meg a szép Erzsia szívét.

Ezután már nem kellett neki sem a mezőn, sem a lézsa mellett leselkedni Erzsia után. Övé volt a szép barkó lány örökre, csak egy pár legénnyel kellett éret megverekedni, kik betörték fejfel vonultak vissza Erzsia

Ajánlok

hetenként érkező **friss halat** és **kitünő asztali bort** literjét **28 kr.-jával!**

Kiváló tisztelettel **KOHN ADOLF** fűszer-, liszt- és csemege-kereskedő **Rimaszombat**, Erzsébet-tér 16.

örizni és a mennyiben egyesek a köteles hernyó-irtást elmulasztanak, azt az illetékes főszolgabírónak azonnal tudomására hozni.

Miután a szakközégek véleménye szerint egyes hernyó-fajok, különösen a fehér galagonyapille és a sárga farku pillangó hernyója már márczius végén rág és annyira elszéled, hogy a fán maradó hernyó-fészkek leszedésével tulajdonképpen célt nem érhet a gazda, a hernyóirtás már február hó végére befejezendő.

Gyümölcstermelésünk megóvása érdekében vármegyénk alispánja is intézkedett s utasította a járások főszolgabírleit és városok polgármestereit, hogy a legszigorubbán intézkedjenek e miniszteri rendelet szigorú s pontos végrehajtása iránt s a mennyiben egyesek a hernyó-fészkek alapos irtását márczius hó utolsó napjáiig eszközölni elmulasztanak, azt az illető község előljáróságára a mulasztó fél költségére eszközölje s egyidejűleg a mulasztók ellen az 1894. évi XII. t. cz. 52. §-a alapján a kihágási eljárást haladék nélkül fogantossák.

Ugyan lesz-e ez üdvös intézkedéseknek fogantatja vagy csak irott malaszt marad mind?

Tanulmány a tanítók fizetésrendezéséről.

E cím alatt a Nagybanán megjelenő „Nemzeti Népművelés” szerkesztőségétől Szabó József tollából egy hosszabb terjedelmű cikk közlésére kértünk fel, melyből ismertetjük a következőket:

Apponyi a tervezetnek ideiglenes jellegű tulajdonit, nekünk azonban az a véleményünk, hogy ideiglenes jellege lehet pl. a drágasági pótléknak, nem pedig egy fizetésrendezésnek. Ha most sem vivjük ki, legalább részben jogainkat, akkor felettünk leáldozott a nap.

Apponyi gróf nemcsak esztét, hanem szívét is bele-tette a tervezetbe. Mi egy pillanattal sem kételkedünk Apponyi gróf őszinteségén és igazságán és ha ő pénzügyminiszter is lenne egy személyben, hiszem, hogy e soroknak nem kellett volna megjelenni s a tanítóság mozgalmára is felesleges lett volna.

Az állami tisztviselők személyi pótlékot kapnak. Ez 16 millió koronáig terjedhet a törvény szerint. Ebben részeltette a Tisza-törvény az állami tanítókat és tisztviselőket egyaránt, melyben oly korlátozások, minők a miniszterelnöki rendelkezésekben foglaltak a tanítókra nézve: nincsenek. Az új tervezet a tanítókat mindazon törvényes jogokból és elvekből kizárja anélkül, hogy a minimumra, az előhaladásra megadná csak azt a fokot, amit az állam a hasonló minősítéssel bíró tisztviselőknél megad. Az állami tanítókat a 16 millió koronának egy bizonyos hányada — számuk aránya szerint — megilleti, ezt tehát ne vegye el a tervezet, mert ezzel a tanító az állami tisztviselők közül teljesen kivétetik.

A felekezeti és községi tanítóknál a kántori illetményekkel, az állami tanítóknál pedig jobbra személyi pótlékokkal rendelik a fizetést, hogy valóban rendezés és ne emelés legyen.

Apponyi gróf képviselőházi beszédében mondá, hogy az állami tanító kezdő fizetése, amelyet az első öt éven át nyerne, mely kezdő fizetés mellett várnia kell, míg a XI. fizetési fokozattal egyenlő helyzetbe jut, nem méltatlanság vele szemben, hanem ez megfelel egyszerűen annak a gyakornoki időnek, amelyet minden állami tisztviselőnek el kell töltenie, míg ebbe a fizetési osztályba jut.

Ha a gyakornoki év valóban öt év lenne, nagyon jó volna, de mint a félhivatalosból kivehető, az állami tanítóknak más iskolánál töltött évei csak 1893 ik évtől számíthatnak be. Így a gyakornoki év a legtöbb állami tanítóknál 6—26 év, ez pedig nem felel meg az állami tisztviselő gyakornoki idejének.

Még szólnom kell a küllállamok tanítói fizetéséről.

tulipános viganója mellől. Már csak az hibázott, hogy az öregek mit szólnak a dologhoz.

A leány is meg a legény is vagyonos és nemes habból származott, tehát könnyen ment s aratás után meg is tartották a kézfogót úgy annak rendje és módja szerint.

De bizony akkor is úgy volt mint mostanában és még több is volt a boszorkány, mint manapság, pedig akkor égették is. A vénasszonyok mást szerettek volna a leánynak is, meg a legénynek is és így történt, hogy a boldogságot minden áron elakarták rontani.

Egy vasárnapi szép napon történt, hogy Póczos Balázs ő kelme a medvesalji érdemes tudákos bíró Vincze nevű fiával leánynézőbe jött Dédterbe Lőrincz Estván gazdához. Az adj Isten után, hát illedelmesen bevezették ő kelmeket a házba, de bizony a négy bársonyfeketének nem nyitottak istállót és a vendégek elé is csak egy korsó vizet tettek a nagy tölgyfa asztalra, ami azt jelentette, hogy nem szivesen látott vendégek Süttogtak és álmélkodtak a szomszédok, hogy hogyan történhetett ez, mikor már a kézfogó is megtörtént, de bizony nem tudtak kiokosodni. Végre is szégyenszemmel kellett a vendégeknek rudat fordítani, Isten áldját mondani.

De nem addig van ám a dolog! Póczos Balázs uramnak még több ökor jár az udvarából az itatóra, mint a Borbás Ferkó apjának, és olyan portája van Egyházásbát községben, hogy nincsen olyan legény, ki átbírja hajtani. Meg aztán még más jus is néz reá a rokonságból.

— Ez nagyon is meggondolni való dolog! Karátyolta Bencs mami a koresmaház előtt. Mire aztán a vén boszorkányhadban lett nagy szó-beszéd és pletyka. De nem oly könnyű azt már elrontani, ami már készen van, mint Bencs mami gondolta. Nem lehetett boldogulni sem az öregekkel, sem a fiatalokkal és már az esküvő napját is kitűzték összelre.

De csak nem nyugodhatott Bencs mami és társai piszkos sötét lelke, kik esténként guzsaly mellett törték

mert néhány állam tanítói fizetési minimumát és végső fokozatát felemlítette nagyszabású beszédében Apponyi gróf is, mint a „Budapesti Közlöny”-höz mellékelt értesítéssel olvastam. A végső fokozatban nem volt a tanítónak személyi, működési, családi és egyéb pótléka, pedig csakis így ér valamit az az összehasonlítás.

Azonkívül a küllállamok tanítói fizetése, ha elszigetelten említették fel és az ottani megélhetési viszonyokat, adókat és sok egyéb tényezőt mellőzi, akkor bizony semmit se bizonyít, mert ott a pénz is nagyobb értékű, mint most nálunk; tessék csak egy külföldi államot a jelenlegi tanítói fizetéssel a hetvenes évek állapotában elképzelni. Nemde fényes lett volna akkor az a fizetés? De ma már nem az. Mert nemcsak az ipari tárgyak, hanem az élelem is drágul e gyarmat országban.

De ne menjünk megélhetési igények kielégítésénél külföldre példakért, mert nehezen ellenőrizhető a helyes-sége, hanem maradjunk honunk határain, a hol a tisztviselők mozgalmukkal a megélhetés létminimumát 1600 koronában állapították meg; mégis ezzel szemben a jelen kormány kisebb minimumot állapít meg.

A vasutasok fizetéséről többször esik szó és azzal a tanítófizetést is összehasonlítják, tehát nem lesz fölösleges, ha főbb kivonatban a vasuti tiszték, altisztek és szolgák jelenleg érvényben levő fizetéséből szemelvényeket közlök, melyek nyilvánvalóvá teszik azt, hogy e mellett messze maradt Apponyi tervezete. A vasuti hivatalnokok minősítés szerint osztatnak be a fizetési fokozatokba.

Az A) osztályba tartozóktól mérnöki oklevél vagy állam- és jogtudományi vizsga vagy doktorátus kívánatik. A B) osztályba tartoznak: a vasuti tisztképző tanfolyamot végzetek vagy szakvizsgát tett hivatalnokok. A C) osztályba a fentieknél kisebb minősítéssel bírók tartoznak. Ez osztályokból az I—IV. osztályt térszűke miatt mellőztük, de lássuk az V. és VI. alsóbb osztályba tartozó vasuti tiszték fizetését.

Czím	Fizetési osztály	Fizetési fokozat	Évi fizetés K.-ban	Várakozási idő			Korpótlék
				A	B	C	
Fogalmazó, mérnök, hivatalnok, számtiszt, iroda-tiszt	V.	1	2600	—	—	—	Kétizben 5—5 évenként 200—200 kor.
		2	2300	3 év	3 év	4 év	
		3	2200	3 év	3 év	4 év	
Hivatalnok, számtiszt, iroda-tiszt	VI.	1	1800	—	—	—	Kétizben 4—4 évenként 200—200 kor.
		2	1600	3 év	4 év	—	
		3	1400	2 év	4 év	—	

A m. kir. vasuti altisztek fizetési táblázata.

Czím	Fizetési osztály	Fizetési fokozat	Évi fizetés K.-ban	Várakozási idő	Korpótlék
Művezető, Komp intéző, Mozdony-felügyelő, stb.	I.	1	3000	—	Két izben 200—200 koronás korpótlék öt évenként
		2	2800	5 év	
		3	1800	5 év	
Iroda-altiszt, Kezelő altiszt, Főkalauz, Főraktárnok, Mozdony felügyelő, stb.	II.	1	2200	—	Két izben 200—200 koronás korpótlék öt évenként
		2	2000	5 év	
		3	1800	5 év	
"	III.	1	1600	—	"
		2	1400	4 év	
		3	1200	4 év	
"	IV.	—	1040	3 év	"

Az altiszti gyakornokok vagy szolgák a IV. fizetési osztályba évi 1040 korona alapfizetéssel neveztetnek ki, többel mint Apponyi tervezete szerint az állami, felekezeti és községi tanítók legnagyobb része. Három év után az altiszti gyakornok a III. altiszti fizetési osztály 3. fokozatába jön 1200 koronával, tehát utólról valamennyi állami, községi és felekezeti tanítót, kinek kevés 3—5 évi szolgálata van. 5 évnél az állami tanítók elhagyják a vasuti altisztet a 7-ik évig, a felekezeti tani-

a fejéket és főzték a tervet arra, miképpen lehetne a házasságot elrontani, mert akinek ez sikerülne, annyi konvencziót adna annak Póczos Balázs ő kelme, hogy elég lenne a jövő tavaszig.

Boszorkány fortélyhoz kellett tehát folyamodni. Ki is főzték a tervet és annak keresztülvitelére Bencs mami vállalkozott is, hogy Erzsát megrontja és a Póczos Vincze hatalmába ejti. A boszorkányhad meg is nyugodott, mert Bencs mami volt a barkóság leg tudalmasabb és rettegett boszorkája, kinek nem ez volt első mestersége és nem egy tehéncordát rontott már meg egyszerű tekintével. Elég volt neki csak egyszer végignézni a csordán, midőn este hajtották haza és egypár babonás szót dörmögni s reggelre minden tehén vért adott.

Egy halálmadárnak, egy kukinak szárnyacsontja kellett ahoz, melyről egy pénteki estén a keresztuton nyitogó hangyasereg fűrészelte le a húst, hogy Erzsát megrontsa és egy fazékba kevert kigyó-zsir, melyen a harmadik vasárnap, midőn az ájtatosságra megy Erzsá, kellett neki áthaladni. A kuki csontja azért kellett, hogy ha azzal Vincze megérinti Erzsát háromszor, tüstént ő belé lesz szerelmes.

A terv ez ideig sikerült is és Bencs mami az ördögi szerek, melyek nála mindig kéznél voltak, el is készítette akkurátosan. De hát hogyan és mikor hajtásák végre a tervet. Ezt is rögtön kisütötte a boszorkány-sereg. Közéledik úgy is a búcsú, akkor a legények és leányok együtt tánczolnak és akkor kell majd templom után, midőn Erzsá a kigyó-zsir rontószert felett már áthaladt, táncközben Erzsát megérinteni.

Póczos Vinczének annak rendje és módja szerint még idejekorán hiraással voltak, ki a búcsún pontosan a négy bársonyfeketén meg is jelent. Búcsú reggelén Dédter község ájtatos népe szép ünnepi ruhába öltözködve a szűz Mária képét ábrázoló lobogó alatt gyülekezett és a templomba ájtatos ének mellett igyekezett. A vén sziprtyók pedig a kovács máhely előtt vigyorogva lesték, vajjon Erzsá átlépi-e a kapu előtt elrejtett rontószert.

tóknak azonban csak egy része, az első osztályban levők érik el a vasuti altiszt fizetését. A 10-ik évnél utólról a tanítók a vasuti altiszteket, de ez már egy év múlva 1600 koronába lép és elhagyja a felekezeti tanítókat, kik a II. és III. osztályba tartoznak. A vasuti altisztek a 16-ik évben 1800 korona a fizetése, míg a felekezeti tanítóknak 1500 1600 és 1700 és ettől kezdve egy felekezeti és községi tanító Apponyi tervezete szerint nem éri el a vasuti altisztek fizetését, míg az állami tanítóké versenyt tart. A m. kir. vasutasoknál az első osztály fokozatai között az időszakos fizetésemelés nem biztosított.

A m. kir. vasuti szolgák fizetési táblázata.

Czím	Fizetési osztály	Fizetési fokozat	Évi fizetés K.-ban	Várakozási idő	Korpótlék
Gépkész, Kazán kezelő, Vizsgáló lakatos, stb.	I.	1	1400	—	"
		2	1300	—	
Hivatalszolga, Előfűtő, Gépkész	II.	1	1200	—	Kétizben 5 évenként 100—10 kor.
		2	1100	5 év	
		3	1000	5 év	
Hivatalszolga, Váltó ór, Mozdony-fűtő, Lámpa kezelő	III.	1	900	—	"
		2	800	5 év	
		3	700	5 év	

Apponyi gróf tervezetét a célszerűség, az okosság azt mondja, hogy fogadjuk el tisztelettel, mert ebben mint mondá, csak az első lépést teszi meg a tanítói fizetés rendezésre, melynél nem a kitűzött elveinket nézzük, hanem azt, hogy a fizetésrendezés a nyomort szüntesse meg.

Az nyílt kérdés marad, hogy megszüntethető-e vele a tanító-nyomor vagy nem? A kívánni valókat három pontba összegezzük. És pedig:

1. A tervezett kétszáz koronás hat ötdéves pótlékot tekintet nélkül az alapfizetésre, minden tanító kapja meg kivétel nélkül és ennélfogva minden fizetési stagnálás töröltessék, mert nem szent irás az, hogy fizetési fokban legyünk, hanem az a fő, hogy egyforma mértékkel mérjünk minden tanítónak, hogy a fizetés javítását érezzék azok is, kiknek az iskolafenntartók magasabb fizetési minimumot adtak, mint az állami tervezet.

2. A második sérelem, hogy a kántori illetményt beszámítják (az anélkül is csekély maximumba megállapított) nem állami tanítók fizetésébe. Ezzel a legjobb kántoraikat veszítjük el s végül odajutunk, hogy a kántori állás csak amolyan átmeneti állásra fog lesüllyedni s ez tömördek zavarokra fog vezetni. Tehát a kántori fizetésnek legalább a felét nem kellene a tanítói fizetésbe beszámítani. A korpótlékokba pedig egyáltalán ne számítsák be a kántori fizetést. Vagy a mi még a legjobb volna, ne számítsanak be semmit a kántorból a tanítói fizetésbe a magyar tannyelvű iskoláknál.

3. Az államosított tanítók önbírájuk nélkül kerültek az állami iskolához, sőt mi több, ők tették lehetővé az iskolák államosítását, s e bánásmódra nem szolgáltak rá, nem büntetésből kerültek az állami iskolához, hanem azért, mert a község nem bírta tartani vagy fejleszteni az iskolát.

Legalább a 200 koronás hat ötdéves korpótlékot 1888 év október 1-től számítanak, beszámítva a felekezeti és községi szolgálatban töltött összes éveket minden állami tanítóra nézve.

Ez nagy megnyugvást szűlné, nem lenne a fizetésrendezés csak a fiatal és tiszta állami szolgálattal bírók fizetésrendezése, mert így az idősebb, pl. a 28 évi szolgálattal bírók remélhetik, hogy 40 év után teljes fizetéssel mehetnek nyugdíjba.

Ezek a tanítóság fő sérelmei. Ha ezt eltűnteti Apponyi gróf lángeszével és nemes szívével, akkor a magyar népoktatásnak modern alapköveit valóban lerakta s az Isten is megáldja érte.

Nagy örömeikre ez megtörtént s utánna még szentelt krétával a kis hidon keresztet húztak, hogy vissza már az ördög ne eressze. De bizony Erzsá minden baj nélkül szépen haza érkezett s az esteli tánczhoz készitgette szép szoknyáját, midőn Vincze beköszöntött hozzájuk.

Már jó sötétre fordult az estidő s már egypár csillag is homályosan pislogott a fekete felhőrongyokkal borított égbolton, — mely a boszorkányoknak jó jel volt — midőn a cigány rázendítette a nótát és a falu aprajagya tánczba kerekedett. Tisztelendő úr is megtisztelte a falut és az esküdéssel a kántor úr házánál pityizált és átkozták a németet, midőn a kisbíró lélekszakadva rohant, hogy baj van a tánczos háznál, mert verekednek. Az esküdték gyorsan ottan termettek, de már nem volt rájuk szükség, mert a legények rendet csináltak magok is és Póczos Vincze akkor már a négy feketén betörött fejfel valahol a kis Bagács tetőn nyargalt az éj sötétjében.

Nem kellett sokat találgatni, hogy mi történt. A vőlegény meg a társai is valamit észrevettek, meg ilyen helyen idegen legényt nem is szivesen látnak, s Vinczének rövidesen kiadták az útját és megmutatták merre van hazafelé.

Teltek a napok, teltek a hetek és közelgett már a lakodalom napja Vinczéről már senki sem beszélt, csak Bencs mami rágta az ajkát és átkozta tudományát, hogy az egyszer nem sikerült. De Vincze sem volt az a legény, aki egykönnyen letett volna tervéről, mert az ő szive is tüzet fogott Erzsá iránt és tartotta magát olyan legénynek mint Ferkó.

Bántotta a szégyen, hogy megugratták és még fejét is beszakították. Tervet főzött, sötét tervet, melyet ha életével lakol is, keresztül fog vinni.

Bencs mami sem nyugodott. Száraz testébe szorult lelkét bántotta az ördög biztatása. Hát még boszorka barátjának szapulása. Minden néten el bicegett Vinczé-hez, kivel a falu alatti kender-áztatónál találkozott s bujtogatta a leány iránt.

Jolsvai levél.

T. Szerkesztő ur!

Társas életünk egyik legrégebb alkotása a kaszinó, mely 60 éves multra tekinthet vissza. E 60 év alatt más hason czélú intézmények többet alkottak! Saját házukban a város díszére szolgáló kényelmes otthonban teljesítik hivatásukat! A miénk, a város jóvoltából ajándékozott helyiségekben szolgálja a közművelődést. Erdemes volna megtudni oly irányú működését, — s látni a multat és azon okulni. — lelkesedni és alkotni

Nem lehet! Mert az évről-évről alkotott egyesületi kép nincs meg. Az ötven éves jubileum öröme az egyesület tükré, a „Jegyzőkönyv“ elveszett s mind eddig nem volt a vezetőség oly erős és erélyes, hogy azt visszazerezhette volna. Pedig vissza kell!

A jelen képét a januári közgyűlésen láttuk: dr. Hensch Géza elnöklete alatt

A mult évi bevétel 1861 50 kor., kiadása: 1637-47 kor. volt, a mely 224 03 kor. fölösleget mutat. Összes vagyona a leltározott nélkül pénzben — értékben — 1424 kor. 03 fillér, a melyből ezer koronát, mint aján-dékozott összeget „Gróf Andrássy Dönes könyvtára“ javára fordít az egyesület, melynek miként felhasználására a könyvtárbizottság nevében Szénásy Béla erdőrendező biz. tag terjedelmes javaslatát alapul elfogadta a gyűlés, végleges határozatát márcziusra halasztván.

Neogrády Lajos eltávozott választmányi tag helyét Rudolf János örnagy személyében töltötte be a gyűlés, egyúttal megalakítván *Porubszky Imre* tb. főszolgabíró elnöklete mellett a vigalmi bizottságot, a kaszinói élet fellendítése czéljából.

Annál elevebb, mozgalmassabb életet mutatnak a kaszinó árnyékában cseperedő egyesületek.

Pl. a „Leány-egyesület“ Most alakult a nőegylet szárnyai alatt. Elnöke: *Ratkovszky Árpádné* úrnő, nőegyleti elnök, ügyvezető elnöke: *Erős Julia* ovónő Estélyt, felolvasást kéthetenként rendez tagjainak, a nagy közönség részére 2 hónapoként. Még e farsangon febr. 10 én Csiky Gergelynek „Buborékok“ című vigjátékát hozzák színre. Csak előre!

Előre tör a „Polgári kör“ is. Január 27 én igen sikerült előadást-tánczot rendezett.

Gerő Károly „Próbaházasság“ című vigjátékában mindannyian remekeltek és pedig: *Hódosy Miklósné*, *Hoffmann Lenke*, *Szikora Aranka*, *Farkas Anna*, *Mikulás Juliska*, *Spisák Juliska*, *Hensch Arthur*, *Kirch mayer Gusztáv*, *Ledniczky István*, *Dusek Arthur*, *Piroska Károly*, *Ledniczky Sándor*, *Molnár István*, *Koren Gyula*.

A rendezést nagy fáradsággal: *Piroska Károly* és *Ledniczky István* teljesítették. Az erkölcsi siker s az a tudat legyen jutalmuk, hogy a könyvtár javára 292 k. brutto bevétel jutott.

E „kör“ husvét másodnapján szintén egy nagyobb darabot hoz színre: *Basilides* Mariska szini növendék. *Basilides* G. polgm., egyes. elnök szeretetre méltó leányának szíves fellépével, a ki már mint olyan, előnyösen ismeretes, mert a mult nyáron, első fellépte alkalmával a „Lilli“-ben mint talentumos, hivatott s vonzó egyéniség mutatkozott be s ugyanezt bizonyította a növendékek fellépése alkalmával a f. évben Budapesten — az Ábrányiné iskolájában — melyről a „Pesti Hírlap“ emlékezett meg.

„Előtted a küzdés — előtted a pálya, Az erőtlén csügged — az erős megállja.“

Nemcsak az erős lélek, de az erős test is! Ily czélból alakult az új évben a „Sport club“ *Rudolf János* örnagy és a honvédtisztikar kezdeményezésére. Czélja: a test edzése, erősítése, ügyesítése.

Eszközei: a testgyakorlat különféle nemei, — a *vi-vás* Ez utóbbinak fardhatatlan és lelkes tanítója *Cser-nuch Emil* százados.

Meghívó.

A Rimaszombati Kaszinó évi rendes közgyűlését 1907. év február hó 10-én, délután 3 órakor tartja meg saját helyiségében, melyre a tagok meghívotnak. Rimaszombat, 1907. január 31.

A választmány megbízásából:

Dr Gyürky Pál, egyleti jegyző

Késő, hideg őszi szelek nyargaltak már a Medves bércei felett, midőn az egyik este Benes mamit együtt találjuk a megszokott helyükön. Betakarította a barkóság mindenét, sőt az őszi vetésnek is vége felé jártak a gazdák, amit el is végeztek volna rendes időre, ha egy hétig nem esett volna közbe az eső.

Benes mami hűségesen meghozta a hírt, hogy a jövő hét csütörtökjén lesz az Erzsza lakodalmá, a melyre igen sokan hivatalosak és hétországra fog annak a híre eljutni. Tőviről hegyire mondta el Vinczének a vendég-ség részleteit s folyt a nyála, ha reagondolt arra a sokféle jó léle és peccenyére melylyel a vendégeket fogják traktálni. De hát ő-kelme most ebből kikopott, mert Lőrinczékhez is volt bejáratos asszony, ki az ő gonosz terveit besúgta. Ki is adták a parancsolatot a szolgál-gényeknek, hogy ka Benes mamit a porta tájékán meg-látják, azonnal szó nélkül elbrudalják ki. Kerülte is ő hűségesen a Lőrinczék portáját, akár csak az ördög a tömjén füstjét. S ha a Lőrincz-hadból meglátott valakit, rögtön a fráz kapta elő. Régen nyavalya törős volt már a vén esont, de ez sem birt vele. Ránczos teste meg-küzdött mindennel, még a kolera sem birt vele.

Bátorította Vinczét, hogy meg kellene még egyszer azt az ördögi mesterséget próbálni, de Vincze már erre nem hajlott, mert a kisasszony napi búcsún gyónás köz-ben felvilágosította a szentkúti barát, hogy biz az csak babona, aminek nem lehet eredménye, mert az nem Istentől származik.

Vincze ennél egy jobbat és virtuosabb tervet főzött ki, amit mentorával tüstént közölt is. Elhatározta, hogy három markos és bátor legény társával a lakodalom es-télyén beront és Erzsát, szégyenére a lakodalmas népnek és falunak, elfoják rabolni.

Benes mami váltig tiltotta ettől a tervétől Vinczét, de hát hiába, mert dolgozott a legényben a szerelem, meg a virtus Erősen bizott magában, legény társaiban, meg a négy feketében. A hajlíthatatlan nyalka legény nem eresztette el üres kézzel haza Benes mamit, ki egész úban a legény terve felett tőprenkedett. Már hajnalra

Hirek és vegyések.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mind-azon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést ki-egyenliteni sziveskedjenek. Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

Lapunk mai száma a kettős ünnepek miatt nem vasárnap, hanem szombaton jelenik meg.

A hó. Már akadtak jóhiszemű fiakkerosok, kik a hevenyében összetakolt szánkót a fagy beállta és a szánut megromlása következtében leszerelték. Pedig még nagyon korai volt ez, s most újra neki láthatnak a szánka elkészítésének, mert olyan hó borítja az egész vidéket, a melyre csak öreg emberek emlékezhetnek. Kedden és szerdán egész nap esett ugy, mintha vége-hossza nem akarna lenni a havazásnak, s a járdán is bokán felül érő hóban jártunk. Hasztalan is sepergették, mert néhány percz alatt újra ellepte a feher fénylő vas-tag hóréteg az utat, s olyan szél volt, hogy a házak tetejéről meg az utról csakugy fujta és csapkodta a járó-kelők szemébe a hópihéket. A közlekedés is csak nagy akadályokkal és késésekkel volt lebonyolítható. A vonatok elakadtak, s az utasoknak óraszámra kellett várakozniok. A teheráru szállítást a máv. vonalán — egyedül a gö-möri vonalak kivételével — beszüntették. Emellett szom-oru állapotok uralkodnak. Szenet nem lehet kapni, jó fát pedig csak nagy nehezen. Ugy hogy a szegény em-bernek, ki magát el nem láthatta fűtőanyaggal, ugyan-csak nehéz helyzet van s hogy ez az állapot meddig tart, annak csak Isten a megmondhatója!

Tudományos felolvasás. Miként jeleztük volt, a mult vasárnap *Czinke István*, a helybeli reform. egy-ház nagytudású lelkesze felolvasást tartott a rimaszom-bati kaszinóban. Felolvasásának tárgyát a minden mivel-t embert legközelebből érdeklő örök kérdés képezte: *mi az ember?* Nagy irodalmi és tudományos jártassággal fejtegette felolvasása első felében, hogy a tudomány a világ és az ember keletkezésének magyarázatánál nem jutott tovább a *Kant-Laplace*-féle elméletnél, mely szer-int „a vilárendszer az anyagban székülő mechanikai erők hatásából keletkezett.“ S e XVIII. századbeli hipotézissel szemben erős meggyőződéssel hirdette és bizo-nyította a teológiai, a biblia örök igazságát, hogy e világot „a mennyt és a földet Isten teremté hat nap alatt.“ De — természetesen — nem 24 óras mai napot keil a bibliai 6 nap alatt érteni. Hanem azokat az évez-redeket, a melyek alatt a geológia földünk képződésének 6 korszakát megjelöli A 6-ik napon, vagyis a diluvisalis kor elején teremtette Isten az embert, a kinek élete a természettudomány mai tanítása szerint az anyagnak és a benne működő erőknek kölcsönhatásából áll, akárcsak a többi lényeknél: állatoknál és növényeknél. E felfo-gással szemben tudományos alapon álló vallásos hit ere-jével és lelkesedésével hirdette, hogy az ember testből és lélekből áll. S hogy a *lélek halhatatlan!* Az előkelő hölgyekből és férfiakból álló nagy közönség szinte néma esendben hallgatta a tudos pap fejtegetéseit, melyeknek a tárgy érdekessége mellett sajátos színt és életet adott a felolvasónak zamatos, erős stílusa, megkapó hasonlatai, pompás előadása. Mintegy háromnegyed óráig tartott a felolvasás, melynek végén meleg éljenzés és zajos taps fejezte ki a díszes közönség tetszését és elismerését. Külön elismerésünk illeti a kaszinó derék vezetőjét, hogy társadalmunk intelligenciájának módját és alkalmat nyújt ily nemesebb szellemi táplálék élvezésére is. E hó végén — mint halljuk — ismét a „hanvai remete“ tart nagy-érdeklő felolvasást.

Közgyűlés. A *polgári olvasókör* rendes évi köz-gyűlését február hó 3-ikán — vasárnap — délután tartja a kör helyiségében. Az erre vonatkozó meghívó így szól: „Meghívó a rimaszombati polgári olvasókör 1907. évi február 3-ikán d. u. 3 órakor tartandó *rendes évi köz-gyűlésére.* Tárgysorozat: 1. A közgyűlésen megjelent ta-gok üdvözlése és a gyűlés megnyitása. 2. Az 1906 évi rendes közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása 3. Jelen-tés az egylet 1906 évi működése eredményéről. 4. A választmány előterjesztése a pénztári számadások meg-

kukorékolt a kakas, midőn odujába betepegett és aszott testével a szalmas ágyra heveredett. Még egypár üdvöz-léget sepegett magában s azután álomra hajtotta ránc-zos ábrázatát. Aludt valamit, de nem sokat, mert az ördög nem hagyta pihenni bűnnel terhelt lelkét s reggel már uira a falu feletti mezőn varázsűveket után bodászott.

Itten elhagyom Benes mamit, mert már messze a a kerekedei dombokon barangol és annak helyét keresi, hol ásták ki a mult éjjel a rejtett kincseket. Bucsut mondott örökre neki, mert talán többé vissza sem tért s gonosz esontjai ottan porladnak valahol az agyagosban vagy az új déteri templom téglájába keverte és gyurta belé a híres téglaverő Klimko cigány. Nyugodjék lelke békeben, mert életében sok rontást kevert embernek, jószágnak, és ha már nevé halották, Isten itéletől tartottak.

Hétországra szóló lakodalmat tartottak nemes Lő-rincz Estván uram házában. Csak mikor az ország nádora vagy a viczispán ur járt e vidéken igazságot osztani, huz-tak nyársra annyi lábasjóságot, mint e napon. Négy faluból való rokonság volt hivatalos és lakodalomra s tizenkét mozsárból lövöldöztek a faluvégi dombon a le-gények. Két álló napig horátták Lőrincz Estván az öröm-apa összes czugjaival a bort az ajnácskői pinczéből s még a cigánysornak is kijutott a jó lőréből. 32 négyes szekér szállította a lakodalmas népet a hitre és olyan tulipános lódat vitt a szép Erzsza a völgyény házához, amilyent még nem gyalult többet a füleki asztalos. Há-rom falu cigányát verték egy bandába össze s az kísérté a kesergő bucsuzatóval a lakodalmas népet az esküvőre. Patyolatfehérbe öltözött 12 mirtuszoszorus leány volt a szép menyasszony kísérlője, ugyanannyi nyalka, süveges legény vőfélye, mindegyik rézfokossal hadakozva a le-vegőben.

Tisztelendő ur nem mindennapi ceremóniával adta fel a hitet az ifju párra, mert ezért dupla stóla járt ki neki s kántor ur, meg az egyházi sem sietett most oly nagyon ministrálni, mint ha szegénybeli fiu esküszik.

Minden veszedelem és baj nélkül érkezett vissza a lakodalmas nép a hitről s annyi fazekat vágtak a déteri

vizsgálásáról és indítvány a felmentvény megadására. 5. Az 1907. évi költségelirányzat megállapítása. 6. Tiszt-viselők és választmányi tagok választása. 7. Indítványok.

A Fehérkereszt-egylet mai nagyszabásu es-télyére az előkészületek egész héten erősen folytak, s az érdeklődés széles körökben nagy dimenziót ölt. A vidék-ről is nagy számmal készülnek a fényesnek ígérkező estélyre, melynek lefolyásáról jövő számunkban referálunk.

Felolvasás A „Gömörmezei Muzeum-egyesü-let“ második felolvasása folyó hó 9-én, szombaton délu-tán fél 6 órakor lesz a helybeli egyesült protestáns főgimnázium tanácstermében. Dr. *Wallentinyi Dezső* főgimnáziumi tanár fogja ismertetni *Tompá Mihály*nak a muzeumban őrzött gazdag kéziratok levélgyjteményét.

Kinevezés. A pénzüzminiszter *Sramkó János* nagyrözei adóhivatali gyakornokot ideiglenes minőségű adótisztte nevezte ki.

Jutalmazás. Folyó hó 3-án vasárnap délelőtt 11 órakor a városháza nagytermében fogja dr *Sugár Ignác*, a miskolci keresk. és iparkamara jeles titkára átadni *Jávorszky János* helybeli ács segédnek a kereskedelmi kormány jutalmát: 100 koronát és az elismerő oklevelet, melyre azért találtatott érdemesnek, mert ő egy helyen (Soós Ferenc építésznél) 32 év óta becsülettel, tiszte-ségesen dolgozott. Az ünnepélyes aktuson városunk elő-ljárósága és az ipartestület vezetői is jelen lesznek.

Szülésznök vizsgája. A helybeli közkórházzal kapcsolatos kerületi alsófoku bábaiskolába a tőnyelvű két hónapos kurzus mult hó január 31-én nyert befeje-zést. A vizsgán az előadó Dr. *Löcherer Tamás* igazgató-főorvoson kívül jelen voltak: Dr. *Hajós Béla* egészség-ügyi főfelügyelő a kormány képviselőjében, továbbá Dr. *Kostyalik Ferenc Zólyomgye*, Dr. *Meskó Miklós* Gömörmeze és Dr. *Okolicsányi János* Nógrádmegyei tisztii főorvosa. Hontmegye főorvosa: Dr. *Kovács Sebes-tyén* Endre a közlekedési akadályok miatt nem jelenhe-tett meg. A tanfolyamon 6 zólyomi, 4 gömöri, 4 nógrádi és 2 hontmegyei növendék vett részt, kik az illető községekben feljogosító működésre a képesítő bizonyít-ványt megkapták A harmadik szintén tót tannyelvű kurzus — február 4-én veszi kezdetét.

Az iparosok nyugdíjintézményének vá-lasztmánya vasárnap (27-ikén) *Rábely Miklós* elnöklésé-vel ülést tartott, melyen a számadások megvizsgálásáról szóló jelentés, melyben a számadások rendben létét ter-jeszti elő a bizottság — tudomásul vettétet s *Kovács* István pénztárnoknak a felmentvény megadását javasolja a választmány. Az idei rendes évi közgyűlés határidejéül február hó 10-ike tűzött ki.

Közgyűlés A helybeli korcsolyázó egylet január hó 27-én a kaszinó társalgóiban tartotta rendes évi közgyűlését dr. *Kálmicsky Géza* elnöklésével. Az elnök megnyitójában visszatekintett a mult idény eredményére, s jelezte, hogy az érdeklődés nagy volt; 52 napon át lehetett korcsolyázni, s a tagok száma is jelentékenyen szaporodott. A közgyűlés az elnökek és a tisztikarnak sikeres működéséért elismerést szavazott. A mult évi számadásokat *Szabó Elemér* pénztárnok terjesztette be s a közgyűlés azokat tudomásul vette, utólagos megviza-gálásukra dr. *Wallentinyi Dezső* alelnököt és *Kathona Géza* vál. tagot küldte ki. A jövő évi költségelirányzatot a közgyűlés megállapította s még a jégpályán teendő egyes intézkedéseket beszéltek meg, s ezzel a közgyűlés véget ért.

A pénztintézetek hónapja február, mikor a takarékpénztár és a két másik pénztintézet városunkban is beszámol a részvényeseknek mult évi működése ered-ményéről. Mint más években — ugy ez idén is — első lesz a Gömörmezei takarékpénztár és Hitelbank, mely folyó hó 19-én tartandó közgyűlésen ad számot a részvé-nyeseknek az 1906 ik — fennállásának 9 ik évi — műkö-dése eredményéről, mely ugy halljuk — jóval kedvezőbb az előző évinél.

Eljegyzés. Jánosiban mult vasárnap eljegyezte *Krausz Simon* ottani kereskedő kedves leányát *Adélt Hochsinger* Samu a Klein Zs. czég gyurkókai fatelepé-nek vezetője.

Uj ügyvéd. A miskolci ügyvédi kamara közhírre teszi, hogy dr *Trunka Árpád* ügyvédet a kamara ügyvédi lajstromába Rozsnyó székelyhellyel bejegyezte.

legények a kerekéhez, hogy egy fazekasnak elég lett volna egy fél esztendeig árulni. Nagy öröm aztán Borbás gazda házában, midőn a szószólo az uj párt be-köszöntötte s az első vőfély a rigmusos verset elszavalta. Mindenki örült, csak az öregek könnyeztek, mert már ennek így kell lenni hagyományosan; a csigakészítő komaasszonyoknak meg a részegket kellett adni és na-gyokat sikongatni. Annyi volt a sokféle étel, hogy a 12 vőfély nem bírta feltálatni és annyi sok verset kellett elmondani e mellett, hogy már a kántor uram tudomá-nya is kifogyott.

A hosszú vacsora után a lakodalmas nép tánczra kerekedett, az öregebbek pedig a terített asztal mellett pityizáltak rendes szokás szerint. Már éjjelre járt az idő, midőn az első vőfély a menyasszony tánczát kikialtotta. Lett aztán nagy harez a menyasszonyért s annyi pénzt szórtak a menyasszony tányérjába, hogy egy jó hizót lehetett volna rajta a rimaszécsi vásáron venni.

Epen talán a gesztetei bíró Csank Miklós volt a soros a tánczban, midőn hirtelen nagy kavarodás támadt és Erzsát 2 idegen markos legény karra kapta. Nem sok idő volt a tétovázásra.

A vőfélyek rögtön neszét vették, hogy mi történt és pár pillanat alatt volt dolga a sok szép rezes loson-czi fokosnak . . .

Mire a jalkiáltások elnémultak és a lámpát újra meggyújtották, akkor már három deli legény meleg vére festette pirosra a menyasszony gyöngyvirágos koszoruját és a szoba keményre vert agyagos földjét, a negyedik pedig lóhalálban vágatott a tizes négy feketén Egyhá-zasbást községekbe elvinni a szomorú hírt.

Ez volt Lőrincz Erzsza véres lakodalma. A meg-mentett szép menyasszony és vőlegénye éltek-éltek so-kaig boldogan és ivadékaik éneke ma is.

Ez házassabst községekben pedig három sir domborult egymás mellett, melyet rozmaring koszorúval hin-tettek be az árván maradt egyházassabsti szép barkó leá-nyok s szomorú könyeikkel öntözték, melyet még száz év mulva sem volt képes a Medves fagyos szele felszáritani.

A rozsnói izraeliták körében élénk vissza-
tetszést szült az, hogy a Rozsnyón a rendőrség teendőit
átvett és szolgálatot teljesítő csendőrség részére a zsidó-
templom előtt bódét állítottak fel. hová a szolgálatban
levő csendőr meghuzhatja magát rossz időben. Ugy hall-
juk, hogy a hitközség küldöttsége a vármegye alispánjánál
is járt. kérve a bódé eltávolítása iránt való intézkedését.

Mének beosztása. A helybeli m. kir. állami
méntelepen január hó 30-án ment végbe a ménék fe-
deztetési állomásokra való beosztása. E célból váro-
sunkba érkezett **Budaházy Kálmán** min. oszt. tan. és
Perczel Dénes őrnagy, debreczeni méntelepi parancsnok.
A bizottság — melyben lovag **Kneusel Herdicska** Ká-
roly itteni parancsnok és **Kerekréthy Miklós** főhadnagyok,
továbbá **Nerhaft Antal** állatorvos vettek részt — a be-
osztási munkálatokat elvégezte s a fedeztetési állomásokra
152 mént osztottak be.

Elmaradt bejárás. A Merénytől Henczlova
határáig tervezett iparvasút közigazgatási bejárásának
mult hónap végén kellett volna megtartani és a bi-
zottság, melyen **Marzsó**, vasuti főfelügyelő s a vármegye
részéről **Nagy Elemér** főszolgabíró és **Dénes Géza**, az
államépítészeti hivatal részéről **Sipos Béla** mérnök stb.
vettek részt, el is indult, azonban csak Iglóig érkezhet-
tek meg az óriási hó miatt, mert itt elakadt a vonat és
a bizottság kénytelen volt visszatérni és a bejárást al-
kalmassabb időre halasztani.

Mulatság a körben. A polgári olvasókör, mely-
nek mulatságai a régi időkben a farsang kimagasló moz-
zanatát képezték, már a mult év farsangján sem rendez-
tett nagyobb szabású bált, hanem saját helyiségeiben
kedélyes, jól sikerült háziestélyen nyújtott alkalmat a
fiataloknak a mulatságra. — Ez idén is ilyen zártkörű
házius jellegű mulatságot rendez az olvasókör és pedig
február hó 9-ik napján saját helyiségének nagytermében,
s erre a meghívókat már szétküldte a rendezőség. —
Belépti-díj 2 korona. — Kezdeté fél 9 órakor.

250-ik évforduló. A rozsnói róm. kath. fő-
gimnázium fennállásának 250 ik évfordulója és ifjúsági
színpadjának ünnepes felavatása alkalmából f. hó 7. és
9-én nagyszabású és rendkívül érdekesnek ígérkező es-
télyt rendez, melyre az előkészületek nagyban folynak s
a városban és vidéken élénk érdeklődéssel tekintenek a
hangversenyvel egybekötött műestély elé. Az első estély
7-én lesz s a másodot 9-én megismétlik. A program ez:
1. „Kétszázötven év.“ Ünnepi óda. Irtá és előadja: Ko-
moróczy Miklós tanár. — 2. „Avatás.“ Ünnepi allego-
rikus játék zenével, dalokkal és történelmi képekkel.
Irtá: Komoróczy Miklós tanár, zenéjét összeállította:
Sarneczky Gellért tanár. — 3. „Bihari Primatialis Ma-
gyarja“, hegedűn előadja: Dittel István püspöki titkár,
zongorán kíséri: Oravecz Mihályné. — 4. „Cinka Panna“,
irtá: Farkas I., zenésítette: Hetényi A., szavalja: Fáy
Barna VIII. o. t., kíséri hegedűn: Jiraszek Béla mű-
egyetemi hallgató, czimbalmon: Lóska Béla tanár, zongorán
Krausz Sándor VII. o. t. — 5. „Korvin János ifju-
sága.“ Történelmi színjáték két szakaszban, dalokkal és
táncokkal. Irtá: Kárfy Ödön. — 6. „Békakantata“, Hen-
nig C.-tól. éneklő a férfiak. A darabokat betanította és
rendezi: Komoróczy Miklós tanár; az éneket betanította
és vezeti: Sarneczky Gellért tanár; a táncot betanította:
Rosenkranz Rezső táncztanító. — Febr. 9-én este előadás
után táncmulatság az intézet tornacsarnokában.

Pusztító betegségek elleni harcban a világ
legkiválóbb orvosai egyesülnek. E betegségek sorában az
első helyet az Epilepszia (Nyavalyatörés) foglalja el. E
bajban szenvedőknek vigasztalhat azon értesíté-
sünk, mely szerint egy magyar orvos e betegség ellen
új és hatékony gyógyító módszert alkalmaz, a melyért már
a külföld is méltó elismerésben részesítette. Ez orvos dr.
Szabó Sándor Budapest, V. Alkotmány-u. 5., ki kész-
séggel nyújt felvilágosítást mindazoknak, kik gyógyító
módszere segélyével e súlyos bajtól szabadulni óhajtanak.

Hangverseny. Mult számunkban már említettük,
hogy a helybeli egy. prot. főgimnázium tanári kara és
ifjúsága folyó hó 16-án tartja meg szokásos és népszerű
játékonyezelű hangversenyét. Most csak annyit jelzünk,
hogy a próbák nagyban folynak és hogy igen derék
műsört sikerült a rendezőségnek egybeállítania. A teljes
és részletes meghívót legközelebb közölni fogjuk.

A kórházban a mult 1906 évben 1607
betegét ápolták. Ezek közül gyógyult: 1048, javult 281,
gyógyulatlanul elbocsátott 48, meghalt 97, 1907. évre
ápolás alatt maradt: 133

Veszedelemes hely. A Rózsa utcában a Szép-
laky-féle ház az utcára eső részén az istálló teteje le-
omlással fenyeget. Feltámasztották ugyan gerendákkal, de
a tetőzet a ránehezülő vastag hóréteg miatt napról-
napra süllyed. A rendőrség mindaddig nem intézkedett,
hogy e ház előtt a járda **közbiztonság érdekében elzá-
rassék** s miután iskolás gyermekek is járnak arra, ez
uton is felhívjuk a rendőrség figyelmét e veszedelemes
helyre s kérjük, hogy ott a járdát zárassa el, mert ha a
tetőzet beomlik s szerencsétlenség történik, már késő
lesz az intézkedés.

Dinamitrobbanás. Burdán a magnezitbányában
január hó 26-án az előző napon megfúrt kőbe tett ka-
nócot meggyújtották, de oly vigyázatlanul, hogy a fel-
robant kődarabokkal együtt a dinamit az ott dolgozó
Truk András 18 éves bányamunkás balkezét és alkarját
is összeroncsolta. A súlyosan sérült embert másnap be-
szállították a kórházba.

A „Napközi Otthon“ folyó kiadásaira ujabban
a következő szives adományokat vettem: Bornemisza
Lászlóné 5 kor. Széman Andre 10 kor. Lévai Irmuska
3 kor. Soós Gyuláné 20 l. bab. 20 l. rizskása Szabó
Károlyné 10 kor. ifj. Széplaky Lajosné 5 kor. Máriássy
Lászlóné 40 l. bab. Reisz József 2 kor. Lukács Gézáé
1 zsák burgonya, 20 l. zöldség Hecks Bertalanné 5 kg.
borsó, 5 kg. dara, 5 kg. kása.

A „Napközi Otthon“ „Névnapi megváltási alapít-
ványá“-ra **Fábr János** 10 koronát, **Terray István** 10
koronát adtak.

Rimaszombat és vidéke jótékony nőegyesülete ár-
vájának **Szentmiklóssy Kálmán** 2 koronát küldött. —
Valamennyi jótékony adományt hálás köszönettel nyugtáz
— Rimaszombat, 1907. február 1. **Dr. Marikovskyné.**

Mulatság. A helybeli szabó ifjúság f. hó 3-án
(vasárnap) tartja mulatságát a „Három-Rózsa“ nagyter-
mében, melyre különösen a polgárok köréből sokan ké-
szülnek.

Nyilttér. *)

Elveszett.

1907. január 24-én este vendéglőm kimérő helyi-
ségéből elveszett háromcsövű lancaster vadászfegyverem,
két felső cső 12 öbnagyságú, alsó pedig 500 sz. express
golyóra (125 mméter) „A Sodia in Ferlach“ felirással
és baloldali puska agya domború véséssel. — Nagyon
szépen kérem engem értesíteni, ha valaki valamit tud
vadászfegyverem létezéséről, előre is biztosítom megfelelő
jutalmazásról. — Tiszolcz, 1907. január 27-én.

Kérő tisztelettel: **Ifj. Takács Dániel.**

25—35 ezer korona

okiratokkal igazolható biztos évi keresetre szer tehető,
ahol az már eddig bevezettetett egy szabadalmi jog ki-
használásával. **Gömör-megyére 6 évre bérbe-
adandó** Előzetes tőkebefektetés nem szükséges.

Csak vagyoni garanciával rendelkezők küldjék aján-
latukat: Találmányokat és szabadalmakat értékesítő mű-
szaki vállalat **Budapest, Erzsébet-körút 12.**

*) E rovat alatt közölték nem vállal felelősséget a Szerk.

Kiadó lakás.

A **tamárfali-ut 2. szám** alatti emeleti
lakás (a pénzügyigazgatósággal szemben) 4 szoba,
eselédzsoba, konyha, pincze és egyéb hozzátarto-
zandósággal együtt folyó évi május hó 1-től kezdő-
dőleg bérbe kiadó. — Bérleti szándékozók tuda-
kozódásaikkal forduljanak **Lusztig Menyhért**
tulajdonoshoz. 2-*

Meghívó.

A Gömör-megyei Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság IX. évi rendes közgyűlését

1907. évi február hó 19-én — kedden — délután
2 órakor tartja meg saját hivatalos helyiségében.

Erre a t. részvényes tag urak oly figyelmeztetéssel
bivatnak meg, hogy azon esetben, ha szavazati jogaikkal
élni óhajtanának, részvényeiket az alapszabályok 22. §
alján intézetünk pénztáránál a közgyűlést megelőzőleg
legalább három nappal letéteményezni sziveskedjenek.

Tárgyak:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentései
a lefolyt üzleti év eredményéről és javaslata a tiszta nye-
reség mikénti felosztása iránt.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése.
3. Négy igazgatósági tag választása az alapszabá-
lyok 32. §-a alapján.
4. Harmincz választmányi tag választása az alap-
szabályok 58. §-a alapján.
5. Indítványok.

Rimaszombat, 1907. február 1-én.

Az igazgatóság.

Czipész segéd és tanuló.

Egy fiatal, ujon felszabadult czipész segéd és
egy tanuló azonnal felvétetik. 4-4
Levélbeni megkeresések **Gyuroso János**
czipészhez **Nándorvölgy** (Gömörm.) intézendők.

Meghívás.

A Nyústyai Takarékpénztár R.-társaság XXI-ik évi rendes közgyűlése

1907. február hó 17-én délután 2 órakor az
iskola tantermében fog megtartani, melyre a t. cz.
részvényesek tisztelettel meghívattak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelen-
tése az 1906-ik évi üzleteredményről.
2. Mérleg jóváhagyása, felmentvény megadása
és a nyereség iránti határozathozatal.
3. Indítványok.

Kelt Nyustyán, 1907. január hó 29-én.

Az igazgatóság.

A mérleg és a jelentések az üzlethelyiségben
bármikor megtekinthetők. 1-2

Kiadó vagy eladó ház.

Rimaszombatban, a **Jánosi-utca 2. szám**
alatt — a legnagyobb forgalmu helyen — egy
39 éves kintnő menettel üzlethelyiség lakással
együtt **azonnal** bérbe kiadó, esetleg örök áron is
eladó. — Ertesítés nyerhető **Róth Lajosnál**
Rimaszombatban vagy **Konyha Géza** tulajdonos-
nál Uipesten, Baross utca 50 sz. a 2-*

Kiadó lakások.

Rimaszombat legélénkebb forgalmu vonalán. a
Ferenzy-utca 6. szám alatt f. 1907. év május
hó 1-től több kisebb s nagyobb — a legjobb karban
lévő — lakás bérbe kiadó; értekezhetni lehet alól-
irt háztulajdonossal.

Egyuttal ajánlom almágyi szőlőmben termelt
saját termésű, kiváló jó minőségű boraimat, üvegen-
ként 35, 40 és 45 krajczárjával, üvegre letét 5 kr.
4-*

Bonyó Béla.

Kiadó lakás.

A Kossuth Lajos-utca 18. sz. alatti
ház emeleti része, mely 3 szoba, konyha, kamra,
előszoba, fatartóból áll folyó évi május hó 1-től
bérbevehető. — Értekezhetni lehet ugyanott **Ra-
kottyal Lajos** tulajdonossal.

Bérbeadó kovácsműhely.

Rimapálfala község tulajdonát képező
kovácsműhely a hozzátartozó lakás és mellékhe-
lyiségekkel, valamint nagy udvar és kerttel a
folyó évi **szent György napjától** kezdődőleg
három évre bérbe kiadó. Értekezhetni lehet febr-
ruár végéig Rimapálfalán a **községi birónál.**

Értesítés.

**A putnoki hitelbank részvény-
társaság** a t. közönség tudomására hozza,
hogy a pénztárban elhelyezett állandó jel-
legű betétek után

5, azaz öt százalék kamatot,

a változó betéteknél pedig

4¹/₂, azaz négy és fél százalék kamatot fizet.

A betét kamatadót az intézet mindenkor
a sajátjából fizeti.

3-*

Az igazgatóság.

Meghívó.

**A Dobsinai Takarékpénztár és Előlege-
zési intézet** t. részvényeseit az 1907. évi február
17-én d. e. fél 11 órakor az intézet helyiségeiben tartandó

rendes évi közgyűlésre

tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére két
részvényes kiküldése.
2. Jelentése az igazgatóságnak és felügyelőbizot-
tásnak az 1906. évi üzleteredményről.
3. Határozathozatal a mérleg és tisztajövedelem iránt.
4. Igazgatósági indítvány az igazgató és jegyző
fizetéseinek felemelése tárgyában.
5. Egyéb indítványok.

Ezen közgyűlésre a t. részvényeseket azon figyelmeztetéssel
hívjuk meg, hogy alapszabályaink 32. §-a érte mében csak oly rész-
vényes gyakorolhatja akár saját személyében, akár meghatalmazott
által szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést legalább 30
nappal megelőzőleg nevére iratott.

Dobsina, 1907. január 25.

Az igazgatóság.

Meghívó.

A jolsvai takarékpénztár részvénytársaság

ez évi közgyűlése

február hó 27-én délutáni 2 órakor fog saját
helyiségében megtartani, melyre a t. cz. részvénye-
sek tisztelettel meghívattak.

Tárgyak:

1. A közgyűlési elnök választása.
2. A jegyzőkönyv hitelesítésére szükséges 2 tag
megválasztása
3. Az intézet állásáról és a lefolyt évi ese-
ményekről szóló vezérigazgatói jelentés.
4. A felügyelő-bizottságnak a lefolyt évi üzlet-
számadás és mérleg megvizsgálásáról szóló jelentése.
5. Az osztalék megállapítása.
6. Az igazgatóság és felügyelő bizottság részére
a felmentvény megadása iránti határozathozatal
7. Esetleges indítványok és kérvények tár-
gyalása.

Jolsván, 1907. év január hó 24-én.

Hoffmann Miksa s. k.,
vezérigazgató.

2-3